

4.3. Člověk a jeho svět

4. 3. 1. Prvouka

Charakteristika předmětu:

Obsah předmětu vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

Tento předmět žáky seznamuje s novými poznatky a dovednostmi, a rozvíjí již získané vědomosti. Vytváří základní představy o nejběžnějších skutečnostech a zákonitostech v přírodě i společnosti, o lidských činnostech a vztazích. Pomáhá jim formovat základní vztah k životu. Vytváří základní vědomí odpovědnosti žáků za vlastní zdraví a bezpečnost, za své chování, jednání a rozhodování.

Předmět se vyučuje v kmenových učebnách. Podle probíraného učiva lze zařadit vycházky do okolí.

Časová dotace tohoto předmětu je v 1. - 3. ročníku 2 hodiny týdně.

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Prvouka

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Prvouka využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- ukázat a vysvětlit, proč a jak daná věc funguje
- definovat vlastními slovy dříve naučenou látku

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Prvouka využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- hledat různé varianty řešení problémů a vybírat mezi nimi
- snažit se porozumět problémům

3. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Prvouka využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- aktivně se zapojovat do veřejně prospěšných a charitativních aktivit
- vnímat krásy přírody a cíleně o ně pečovat
- uplatňovat zásady slušného chování a dodržovat mravní zásady
- zvládat základní životní situace

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Prvouka využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- přijímat jednoduchou roli ve skupině
- naslouchat ostatní a vytvářet si sociální pozici ve skupině

5. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Prvouka využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- spolupracovat s ostatními
- zodpovědně plnit svoji pracovní roli ve skupině
- využít nabídnutou pomoc

6. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Prvouka využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- umět popsat danou situaci
- vhodně pojmenovávat
- vyprávět jednoduchý příběh

1. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- **uvědomí si problém**
 - je schopen rozpoznat problémovou situaci
 - rozliší závažnost problému
- **snaží se problém řešit samostatně**
 - při řešení problémů projevuje samostatnost
 - využívá minimálně pomoc učitele nebo spolužáků
- **vlastní pokrok využívá při řešení obdobných situací**
 - uvědomuje si vlastní zlepšování
 - svoje úspěchy aplikuje na obdobné situace
- **přemýšlí o možných variantách řešení**
 - zvažuje různé způsoby řešení
 - analyzuje vhodnost jejich použití
 - dokáže analyzovat i chybné řešení - poučí se
- **na základě vlastních zkušeností vybere vhodnou variantu řešení**
 - zvolí vhodný způsob řešení přiměřeně věku a schopnostem
- **dokáže využít již dříve nabyté zkušenosti**
 - čerpá ze svých zkušeností
- **je schopen prakticky posoudit, zda navrhovaná řešení jsou správná**
 - v praxi obhájí správnost řešení
- **přiměřeně svému věku využívá logické, matematické a empirické postupy**
 - přiměřeně svému věku a schopnostem dokáže logicky přemýšlet
- **učí se být zodpovědný za svá rozhodnutí**
 - je si vědom odpovědnosti za své činy
- **posuzuje a hodnotí výsledky svých činů**
 - uvědomí si důsledky svých činů
 - dokáže si je obhájit nebo se z nich poučit
- **učí se kritickému myšlení**
 - snaží se zvládnout kritické myšlení

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- **učí se pozitivnímu postoji k sobě samému**
 - vytváří si schopnosti pro utváření zdravého sebehodnocení
- **učí se sebeovládání**
 - učí se zvládat vlastní emoce
- **aktivně se zapojuje do práce ve skupině**
 - zastává zodpovědně svoji roli ve skupině
- **podílí se na vytváření pravidel skupinové práce**
 - uvědomuje si důležitost dodržování určitých pravidel ve skupině
 - postupně sestavuje pravidla pro společnou činnost a zároveň je schopen je i respektovat
- **uplatňuje své poznatky k dosažení co nejlepšího výsledku společné práce**
 - aktivně napomáhá k vytváření co nejlepších výsledků týmové práce
- **navozuje příjemnou atmosféru v kolektivu**
 - svým jednáním a chováním se snaží vytvářet přátelskou atmosféru
- **dodržuje zásady slušného chování v mezilidských vztazích**
 - udržuje pracovní atmosféru ve skupině a uplatňuje v ní zásady slušného chování

- **je schopen poskytnout pomoc a požádat o ni**
 - v případě potřeby pomůže nebo je schopen o pomoc požádat
- **zapojuje se do diskuse**
 - účastní se diskuse
- **učí se spolupracovat**
 - uvědomuje si pozitiva spolupráce
- **respektuje názory ostatních a čerpá z nich poučení**
 - vnímá názory druhých a snaží se je použít pro vlastní sebezdokonalování

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- **je schopen využít předchozích znalostí a zkušeností**
 - získané znalosti, zkušenosti a dovednosti se snaží uplatnit v běžném životě
- **dodržuje bezpečnost práce**
 - seznamuje se zásadami bezpečnosti práce na jednotlivých pracovištích
 - bezpečně a účinně pracuje s jednotlivými materiály, nástroji a pomůckami
 - dbá pokynů učitele
- **výsledky práce hodnotí v souladu se zadanými požadavky**
 - výsledky práce posuzuje na základě zadaných požadavků
- **uvědomuje si potřebu hodnotit výsledky své práce i z hlediska obecných norem**
 - závěry práce posuzuje z hlediska obecně platných pravidel

KOMPETENCE K UČENÍ

- **rozezná slovně i graficky důležité od méně důležitého**
 - přiměřeně věku zvládne udělat výpisky, výtah z textu
 - vhodně graficky zdůrazní nejdůležitější informace (podtržením, barevně,...)
 - vybere nejdůležitější informace z mluveného projevu
 - vlastními slovy shrne nejdůležitější informace
- **seznámí se s užívanými znaky, termíny a symboly**
 - postupně se seznamuje s běžně užívanými znaky, termíny a symboly v jednotlivých předmětech
- **vhodně je aplikuje v praxi**
 - dokáže je využít v úlohách a v praxi
- **vyhledává v různých pramenech potřebné informace**
 - najde potřebné informace v různých informačních zdrojích (internet, encyklopedie, výukové programy, odborné časopisy, učebnice,...)
- **využívá je efektivně v další práci**
 - dokáže uplatnit získané informace v další činnosti
 - porovnává vhodnost použití informací z různých zdrojů
- **pokouší se motivovat sám sebe k dalšímu vzdělávání**
 - zhodnotí význam dalšího vzdělávání pro svůj vlastní rozvoj
 - pokusí se stanovit si svůj cíl
- **využívá závěry své práce v praxi**
 - teorii aplikuje v praktických úlohách (pokusech)
 - porovnává souvislosti výsledků své školní práce v různých oblastech
- **uvědomí si vlastní vývoj a nedostatky**
 - dokáže rozeznat vlastní pokrok
 - pokusí se zvážit své nedostatky a najít cestu k jejich odstranění
- **hledá další cesty k osobnímu rozvoji**
 - uvědomuje si rezervy, které má

- **komplexně pohlíží na problém**
 - vytváří si komplexní pohled na přírodní, společenské a kulturní jevy
- **uvědomuje si věci v širších souvislostech**
 - pokouší se dát získané informace do souvislostí s ostatními obory
 - používá dříve naučenou látku (pojmy, pravidla) při zpracování nového učiva
- **učí se vyjadřovat hypotézy týkající se probírané látky**
 - řeší problémy a plánuje samostatnou práci sobě i pro skupinu
 - vyslovuje hypotézy o podstatě jevů či jejich průběhu
- **závěry své práce dokáže formulovat a vhodně je použít v praxi**
 - snaží se formulovat závěry své práce
 - podá o ní zprávu (protokol, referát, seminární práce,...)
- **uvědomuje si použitelnost získaných informací v praktickém životě**
 - zamýšlí se nad možností využití získaných informací v praxi
- **využívá získané poznatky**
 - snaží se závěry své práce využít v praxi

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- **osvojuje si zásady diskuse**
 - učí se zásadám, které je nutno dodržovat při diskusi
- **snaží se obhájit svůj názor na základě vhodných argumentů**
 - svými názory a argumenty ovlivňuje pozitivně průběh diskuse
 - pokouší se své názory zdůvodnit
- **získané dovednosti aplikuje v běžném životě**
 - získané dovednosti zhodnotí v běžném životě
- **osvojené komunikativní dovednosti používá k vytváření vztahů**
 - díky svému komunikačnímu umu dokáže navázat vztah
 - získané dovednosti se snaží používat k budování pozitivních vztahů
- **vhodně reaguje na různé komunikační prostředky**
 - vnímá běžně užívaná gesta a signály
 - adekvátně na ně reaguje
- **komunikační prostředky využívá ke svému dalšímu rozvoji**
 - svůj osobnostní růst podporuje využíváním různých komunikačních prostředků
- **získané informace z různých zdrojů užívá ke komunikaci s okolním světem**
 - na základě získaných informací komunikuje s okolím
- **je schopen naslouchat a porozumět druhým**
 - dokáže vyslechnout ostatní
 - je schopen empatie
- **adekvátně reaguje**
 - jeho reakce na projevy ostatních jsou adekvátní a přiměřené věku
- **pokouší se logicky formulovat a vyjádřit své myšlenky**
 - řadí a vyjadřuje své myšlenky, ústně i písemně
- **snaží se o výstižný, kultivovaný a souvislý projev**
 - volí vhodné výrazy
 - snaží se souvisle a kultivovaně vyjadřovat

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- **uvědomuje si důležitost a význam zákonů a společenských norem**
 - rozeznává základní principy právního systému i společenských norem, svá práva i povinnosti z nich vyplývající

- **orientuje se ve svých právech a povinnostech**
 - vysvětlí význam zákonů a společenských norem pro život ve společnosti
 - dodržuje školní řád
- **je schopen přijímat názory druhých**
 - chápe důležitost tolerance a pochopení
 - uznává právo ostatních na vlastní názor
- **učí se empatii**
 - vytváří si schopnost vcítit se
- **adekvátně reaguje na danou situaci**
 - přiměřeně věku vhodně posoudí danou situaci
- **je schopen podle svých možností poskytnout pomoc**
 - v rámci svých možností se pokusí pomoci
- **zodpovědně řeší krizové situace**
 - navrhne řešení krizové situace
 - zná důležitá telefonní čísla
 - přiměřeně věku zvládá krizové situace
 - podle svých možností poskytne první pomoc
- **staví se negativně k hrubému zacházení vůči sobě i ostatním**
 - vystupuje proti jakékoliv formě násilí
 - zastává se slabších spolužáků
 - odmítá hrubé jednání
- **vhodným způsobem čelí fyzickému i psychickému násilí**
 - dokáže se bránit násilí namířenému nejen proti sobě, ale i proti ostatním
 - uvědomuje si postupy, kterými je třeba řešit případné fyzické či psychické násilí
- **uvědomuje si důležitost našich tradic a kulturního i historického dědictví**
 - vnímá pozitivně kulturu a tradice
 - chápe hodnotu tradic a kulturního i historického dědictví našeho národa
- **má kladný vztah k umění**
 - vytváří si pozitivní přístup k umění
- **orientuje se v základních ekologických a environmentálních problémech**
 - uvědomuje si současné ekologické a environmentální problémy a důležitost jejich řešení
- **přispívá k ochraně životního prostředí**
 - chrání životní prostředí

LIDÉ KOLEM NÁS	
výstupy	učivo
• rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům <u>Školní výstupy</u> Žák: - dovede rozlišit základní příbuzenské vztahy - je veden k uvědomění si důležitosti rodiny v jeho životě	Příbuzenské vztahy v rodině (otec, matka, syn, dcera, bratr, sestra, prarodiče) Vztahy mezi členy rodiny (ochrana, úcta, pomoc) Život rodiny; řád rodinného života Domov; soukromí, ochrana, pochopení Okolí; bydliště Povolání; náplň práce některých povolání Jak lidé nakupují; druhy obchodů, pojmy – prodavač, zákazník, vhodné/nevhodné chování

- pojmenovává základní povinnosti a úkoly členů rodiny - orientuje se v profesi svých rodičů - si uvědomuje důležitost domova pro pocit bezpečí a ochrany - vypravuje o okolí svého bydliště, popisuje své činnosti, hry v tomto prostředí, vymýšlí, co by zlepšilo • odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností <u>Školní výstupy</u> Žák: - zná povolání svých rodičů - dokáže slovně popsat náplň práce známých povolání a znázorní je dramatizací či kresbou - procvičuje základy společenského chování v modelových i kontrélních situacích - pod vedením učitele se snaží řešit konfliktní situace - se orientuje v druzích obchodů, pomocí dramatizace si zkouší jednoduchou komunikaci zákazníka a prodavače - chápe pojem vhodné a nevhodné chování	Chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
pokrytí průřezových témat	
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Poznávání lidí	
přesahy	
Do: ČJL (1. ročník): Psaní velkých písmen, PRV (2. ročník): Lidé kolem nás Z: ČJL (1. ročník): Psaní velkých písmen	
LIDÉ A ČAS	
výstupy	učivo
• využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti <u>Školní výstupy</u> Žák: - postupně se učí orientovat v čase dle hodin a kalendáře - používá a rozumí pojům: teď, včera, zítra, za týden apod. - s pomocí učitele sestavuje vlastní režim dne	Základní orientace v čase - části dne - činnosti v průběhu dne - denní režim

- přiřazuje určité činnosti k dané části dne	
přesahy	
Do: M (2. ročník): Orientace v čase, PRV (2. ročník): Lidé a čas	
ROZMANITOST PŘÍRODY	
výstupy	učivo
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích <u>Školní výstupy</u> Žák: - umí vyjmenovat roční období a popisuje proměny přírody v každém z nich - přiřazuje různé činnosti dle jejich vhodnosti ke každému ročnímu období - si uvědomuje rozdíly mezi životem domácích a volně žijících zvířat, umí je pojmenovat a zná užitek některých hospodářských zvířat - osvojuje si a učí se pojmenovávat nejznámější stromy a rostliny	Proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích Domácí, hospodářská a volně žijící zvířata Rostliny, stromy
pokrytí průřezových témat	
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA	
Ekosystémy	
přesahy	
Do: M (2. ročník): Orientace v prostoru, PRV (2. ročník): Rozmanitost přírody	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	
výstupy	učivo
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví <u>Školní výstupy</u> Žák: - zná běžné nemoci a jejich příznaky (chřipka, rýma, kašel...) - si zkouší v modelových situacích chování nemocného doma, u lékaře - chápe důležitost odpočinku pro zdraví - rozumí pojmu hygiena; je veden k dodržování základních pravidel hygieny - si zkouší ošetřit drobné poranění (omýt vodou, zalepit náplastí...)	Základní části lidského těla Zdraví a nemoc; běžné nemoci a jejich příznaky Chování nemocného – doma, u lékaře Zdravý denní režim; práce/odpočinek Základní hygienické návyky

- ví o nutnosti zavolat k poraněnému dospělému osobu - je veden k uvědomění si nutnosti pestré stravy pro zdravý vývoj - dokáže určit zdravé a nezdravé potraviny - se seznamuje a učí určovat jednotlivé části lidského těla - pozná základní materiály: dřevo, kov, látka, papír, umělá hmota - rozlišuje předměty denní potřeby, orientuje se v jejich využití - rozumí světelné signalizaci a popř. se jí řídí - pozná jednoduché dopravní značky (zákaz vjezdu, přechod pro chodce...) - zná běžné dopravní prostředky	
pokrytí průřezových témat	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena	
přesahy	
Do: PRV (2. ročník): Člověk a jeho zdraví, TV (1. ročník): Činnosti ovlivňující zdraví TV (2. ročník): Činnosti ovlivňující zdraví Z: TV (1. ročník): Činnosti ovlivňující zdraví	

2. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- **snaží se o pochopení problému ve škole i mimo ni**
 - snaží se svými slovy vystihnout problém a definovat ho
 - pokouší se pochopit podstatu problému
- **uvědomí si problém**
 - je schopen rozpoznat problémovou situaci
 - rozliší závažnost problému
- **snaží se problém řešit samostatně**
 - při řešení problémů projevuje samostatnost
 - využívá minimálně pomoc učitele nebo spolužáků
- **vlastní pokrok využívá při řešení obdobných situací**
 - uvědomuje si vlastní zlepšování
 - svoje úspěchy aplikuje na obdobné situace
- **přemýšlí o možných variantách řešení**
 - zvažuje různé způsoby řešení
 - analyzuje vhodnost jejich použití
 - dokáže analyzovat i chybné řešení - poučí se
- **na základě vlastních zkušeností vybere vhodnou variantu řešení**
 - zvolí vhodný způsob řešení přiměřeně věku a schopnostem
- **vzhledem ke svému věku je schopen z dostupných zdrojů získat potřebné informace**
 - přiměřeně svému věku a schopnostem dokáže najít potřebné informace
 - využívá pomoci zkušenějších
- **dokáže využít již dříve nabyté zkušenosti**
 - čerpá ze svých zkušeností
- **je schopen prakticky posoudit, zda navrhovaná řešení jsou správná**
 - v praxi obhájí správnost řešení
- **přiměřeně svému věku využívá logické, matematické a empirické postupy**
 - přiměřeně svému věku a schopnostem dokáže logicky přemýšlet
- **učí se být zodpovědný za svá rozhodnutí**
 - je si vědom odpovědnosti za své činy
- **posuzuje a hodnotí výsledky svých činů**
 - uvědomí si důsledky svých činů
 - dokáže si je obhájit nebo se z nich poučit
- **učí se kritickému myšlení**
 - snaží se zvládnout kritické myšlení

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- **učí se pozitivnímu postoji k sobě samému**
 - vytváří si schopnosti pro utváření zdravého sebehodnocení
- **učí se sebeovládání**
 - učí se zvládat vlastní emoce
- **aktivně se zapojuje do práce ve skupině**
 - zastává zodpovědně svoji roli ve skupině
- **podílí se na vytváření pravidel skupinové práce**
 - uvědomuje si důležitost dodržování určitých pravidel ve skupině
 - postupně sestavuje pravidla pro společnou činnost a zároveň je schopen je i respektovat

- **uplatňuje své poznatky k dosažení co nejlepšího výsledku společné práce**
 - aktivně napomáhá k vytváření co nejlepších výsledků týmové práce
- **navozuje příjemnou atmosféru v kolektivu**
 - svým jednáním a chováním se snaží vytvářet přátelskou atmosféru
- **dodržuje zásady slušného chování v mezilidských vztazích**
 - udržuje pracovní atmosféru ve skupině a uplatňuje v ní zásady slušného chování
- **je schopen poskytnout pomoc a požádat o ni**
 - v případě potřeby pomůže nebo je schopen o pomoc požádat
- **zapojuje se do diskuse**
 - účastní se diskuse
- **učí se spolupracovat**
 - uvědomuje si pozitiva spolupráce
- **respektuje názory ostatních a čerpá z nich poučení**
 - vnímá názory druhých a snaží se je použít pro vlastní sebezdokonalování

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- **je schopen využít předchozích znalostí a zkušeností**
 - získané znalosti, zkušenosti a dovednosti se snaží uplatnit v běžném životě
- **dodržuje bezpečnost práce**
 - seznamuje se zásadami bezpečnosti práce na jednotlivých pracovištích
 - bezpečně a účinně pracuje s jednotlivými materiály, nástroji a pomůckami
 - dbá pokynů učitele
- **dokáže se přizpůsobit změnám**
 - kreativně reaguje na změny
- **výsledky práce hodnotí v souladu se zadanými požadavky**
 - výsledky práce posuzuje na základě zadaných požadavků
- **uvědomuje si potřebu hodnotit výsledky své práce i z hlediska obecných norem**
 - závěry práce posuzuje z hlediska obecně platných pravidel

KOMPETENCE K UČENÍ

- **rozliší slovně i graficky důležité od méně důležitého**
 - přiměřeně věku zvládne udělat výpisky, výtah z textu
 - vhodně graficky zdůrazní nejdůležitější informace (podtržením, barevně,...)
 - vybere nejdůležitější informace z mluveného projevu
 - vlastními slovy shrne nejdůležitější informace
- **seznámí se s užívanými znaky, termíny a symboly**
 - postupně se seznamuje s běžně užívanými znaky, termíny a symboly v jednotlivých předmětech
- **vhodně je aplikuje v praxi**
 - dokáže je využít v úlohách a v praxi
- **vyhledává v různých pramenech potřebné informace**
 - najde potřebné informace v různých informačních zdrojích (internet, encyklopedie, výukové programy, odborné časopisy, učebnice,...)
- **využívá je efektivně v další práci**
 - dokáže uplatnit získané informace v další činnosti
 - porovnává vhodnost použití informací z různých zdrojů

- **vyhledané informace třídí dle důležitosti a je schopen je logicky propojit**
 - samostatně nebo ve spolupráci s ostatními spolužáky dokáže informace roztrždit a seřadit podle důležitosti a využitelnosti
 - vytvoří z nich souvislý text
- **pokouší se motivovat sám sebe k dalšímu vzdělávání**
 - zhodnotí význam dalšího vzdělávání pro svůj vlastní rozvoj
 - pokusí se stanovit si svůj cíl
- **využívá závěry své práce v praxi**
 - teorii aplikuje v praktických úlohách (pokusech)
 - porovnává souvislosti výsledků své školní práce v různých oblastech
- **uvědomí si vlastní vývoj a nedostatky**
 - dokáže rozeznat vlastní pokrok
 - pokusí se zvážit své nedostatky a najít cestu k jejich odstranění
- **hledá další cesty k osobnímu rozvoji**
 - uvědomuje si rezervy, které má
- **komplexně pohlíží na problém**
 - vytváří si komplexní pohled na přírodní, společenské a kulturní jevy
- **uvědomuje si věci v širších souvislostech**
 - pokouší se dát získané informace do souvislostí s ostatními obory
 - používá dříve naučenou látku (pojmy, pravidla) při zpracování nového učiva
- **učí se vyjadřovat hypotézy týkající se probírané látky**
 - řeší problémy a plánuje samostatnou práci sobě i pro skupinu
 - vyslovuje hypotézy o podstatě jevů či jejich průběhu
- **závěry své práce dokáže formulovat a vhodně je použít v praxi**
 - snaží se formulovat závěry své práce
 - podá o ní zprávu (protokol, referát, seminární práce,...)
- **uvědomuje si použitelnost získaných informací. v praktickém životě**
 - zamýšlí se nad možností využití získaných informací v praxi
- **využívá získané poznatky**
 - snaží se závěry své práce využít v praxi

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- **osvojuje si zásady diskuse**
 - učí se zásadám, které je nutno dodržovat při diskusi
- **snaží se obhájit svůj názor na základě vhodných argumentů**
 - svými názory a argumenty ovlivňuje pozitivně průběh diskuse
 - pokouší se své názory zdůvodnit
- **osvojené komunikativní dovednosti používá k vytváření vztahů**
 - díky svému komunikačnímu umu dokáže navázat vztah
 - získané dovednosti se snaží používat k budování pozitivních vztahů
- **získané dovednosti aplikuje v běžném životě**
 - získané dovednosti zhodnotí v běžném životě
- **orientuje se v různých informačních zdrojích**
 - vyhledává informace z různých zdrojů
 - používá i nové zdroje informací a učí se s nimi pracovat
- **vhodně reaguje na různé komunikační prostředky**
 - vnímá běžně užívaná gesta a signály
 - adekvátně na ně reaguje
- **komunikační prostředky využívá ke svému dalšímu rozvoji**
 - svůj osobnostní růst podporuje využíváním různých komunikačních prostředků

- **získané informace z různých zdrojů užívá ke komunikaci s okolním světem**
 - na základě získaných informací komunikuje s okolím
- **je schopen naslouchat a porozumět druhým**
 - dokáže vyslechnout ostatní
 - je schopen empatie
- **adekvátně reaguje**
 - jeho reakce na projevy ostatních jsou adekvátní a přiměřené věku
- **pokouší se logicky formulovat a vyjádřit své myšlenky**
 - řadí a vyjadřuje své myšlenky, ústně i písemně
- **snaží se o výstižný, kultivovaný a souvislý projev**
 - volí vhodné výrazy
 - snaží se souvisle a kultivovaně vyjadřovat

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- **uvědomuje si důležitost a význam zákonů a společenských norem**
 - rozeznává základní principy právního systému i společenských norem, svá práva i povinnosti z nich vyplývající
- **orientuje se ve svých právech a povinnostech**
 - vysvětlí význam zákonů a společenských norem pro život ve společnosti
 - dodržuje školní řád
- **je schopen přijímat názory druhých**
 - chápe důležitost tolerance a pochopení
 - uznává právo ostatních na vlastní názor
- **učí se empatii**
 - vytváří si schopnost vcítit se
- **adekvátně reaguje na danou situaci**
 - přiměřeně věku vhodně posoudí danou situaci
- **je schopen podle svých možností poskytnout pomoc**
 - v rámci svých možností se pokusí pomoci
- **zodpovědně řeší krizové situace**
 - navrhne řešení krizové situace
 - zná důležitá telefonní čísla
 - přiměřeně věku zvládá krizové situace
 - podle svých možností poskytne první pomoc
- **staví se negativně k hrubému zacházení vůči sobě i ostatním**
 - vystupuje proti jakékoliv formě násilí
 - zastává se slabších spolužáků
 - odmítá hrubé jednání
- **vhodným způsobem čelí fyzickému i psychickému násilí**
 - dokáže se bránit násilí namířenému nejen proti sobě, ale i proti ostatním
 - uvědomuje si postupy, kterými je třeba řešit případné fyzické či psychické násilí
- **uvědomuje si důležitost našich tradic a kulturního i historického dědictví**
 - vnímá pozitivně kulturu a tradice
 - chápe hodnotu tradic a kulturního i historického dědictví našeho národa
- **má kladný vztah k umění**
 - vytváří si pozitivní přístup k umění

- **orientuje se v základních ekologických a environmentálních problémech**
 - uvědomuje si současné ekologické a environmentální problémy a důležitost jejich řešení
- **přispívá k ochraně životního prostředí**
 - chrání životní prostředí
- **aktivně se zúčastňuje kulturních akcí**
 - zapojuje se do společenského života
 - účastní se různých kulturních akcí odpovídajícím jeho věku

MÍSTO, KDE ŽIJEME	
výstupy	učivo
• vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí <u>Školní výstupy</u> Žák: - je upozorňován a snaží se popsat nutnost dodržování bezpečného chování při cestě do (ze) školy - dále rozvíjí svoji orientaci ve škole a v blízkém okolí - je nabádán k takovému chování, při kterém nebude docházet k ohrožení jeho zdraví i zdraví ostatních - si osvojuje používání důležitých spojení v návaznosti na orientaci v místě bydliště (školy)	Školní řád Bezpečné a vhodné chování ve škole a při cestě do (ze) školy, riziková místa a situace, chodec – účastník silničního provozu Rozvrh hodin Adresa, telefonní čísla, orientace v místě bydliště (školy)
pokrytí průřezových témat	
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občanská společnost a škola OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy	
přesahy	
Do: ČJL (2. ročník): Čtení a literatura, ČJL (2. ročník): Psaní velkých písmen PRV (3. ročník): Místo, kde žijeme	
LIDÉ KOLEM NÁS	
výstupy	učivo
• rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi <u>Školní výstupy</u> Žák: - se seznamuje a učí rozlišovat základní i širší příbuzenské vztahy - komentuje a charakterizuje rodinné prostředí a role v rodině - snaží se pojmenovávat základní povinnosti členů rodiny	Pravidla slušného chování Příbuzenské vztahy v rodině (jednoduchý rodokmen) Vztahy komunikace mezi členy rodiny i mimo ni; soužití lidí Řád rodinného života a povinnosti jednotlivých členů Snaha o tvorbu příjemného prostředí domova i školního prostředí

odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností <u>Školní výstupy</u> Žák: - je seznamován s různými pracovními činnostmi a povoláním a je veden k uvědomění si jeho významu vůči svému okolí - je stimulován ke kladnému vztahu vůči práci druhých - je veden k zodpovědnosti za vlastní „práci“	Bezpečné chování v domácím i cizím prostředí Pracovní činnosti a povolání člověka Výsledky a ochrana práce Volný čas, regenerace
pokrytí průřezových témat	
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Poznávání lidí	
přesahy	
Do: ČJL (2. ročník): Čtení a literatura, ČJL (3. ročník): Čtení a literatura, PRV (3. ročník): Lidé kolem nás Z: PRV (1. ročník): Lidé kolem nás, ČJL (2. ročník): Psaní velkých písmen	
LIDÉ A ČAS	
výstupy	učivo
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulost, přítomnosti a budoucnosti <u>Školní výstupy</u> Žák: - postupně si osvojuje základní orientaci v čase - pokouší se o určování času dle hodin a kalendáře - učí se pojmenovávat názvy dnů, měsíců, ročních období a jejich sled a charakterizuje je přiměřeně svému věku uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost <u>Školní výstupy</u> Žák: - osvojuje si orientaci v čase a v termínech minulost, přítomnost, budoucnost v návaznosti na vlastní osobu a na osoby sobě blízké - je seznámen s tradicemi a lidovými zvyky vztahujícími se na ustálené svátky	Den; části dne Kalendář, datum, dny v týdnu, měsíce, Charakteristika ročních období Měření času, jednotky času Fáze a rytmus života Základní pravidelné činnosti denního režimu a rozvržení vlastního času Základní orientace v časových termínech a v průběhu lidského života Ustálené tradice a zvyky (Vánoce, Velikonoce...) v současnosti/minulosti Státní svátky a významné dny v životě člověka

Přesahy	
Do: M (2. ročník): Orientace v čase, PRV (3. ročník): Lidé a čas Z: PRV (1. ročník): Lidé a čas, M (2. ročník): Orientace v čase, ČJL (2. ročník): Slohová výchova	
ROZMANITOST PŘÍRODY	
výstupy	učivo
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v jednotlivých ročních obdobích <u>Školní výstupy</u> Žák: - se pokouší popsat proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích a snaží se chápat příčiny některých přírodních dějů a zákonitostí - sleduje a hodnotí změny ve svém okolí v závislosti na ročním období	Sledování a popis počasí v závislosti na ročním období Příroda a její proměny v závislosti na ročním období Roční období a příslušné měsíce Příroda kolem nás Přírodní prostředí a ochrana přírody
pokrytí průřezových témat	
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí	
přesahy	
Do: ČJL (2. ročník): Slohová výchova, ČJL (3. ročník): Slohová výchova, M (2. ročník): Orientace v prostoru, PRV (3. ročník): Rozmanitost přírody Z: PRV (1. ročník): Rozmanitost přírody, M (2. ročník): Orientace v prostoru	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	
výstupy	učivo
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví <u>Školní výstupy</u> Žák: - je veden k pravidelnému zařazování základních hygienických, režimových a zdravotně preventivních návyků do běžného života - si postupně osvojuje základní znalosti o lidském těle a jeho funkcích, o nemocech a příčinách nemocí, rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času	Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince Zdravá výživa, stravovací a pitný režim Význam pohybu v lidském životě Nemoc, úraz První pomoc a důležitá telefonní čísla Chování a ochrana člověka za mimořádných situací Bezpečná cesta do (ze) školy

• uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných <u>Školní výstupy</u> Žák: - je nabádán k zodpovědnosti a bezpečnému chování a ochraně svého zdraví i zdraví ostatních - je obeznámen s pozitivními i negativními vlivy na zdraví a na okolní prostředí	
pokrytí průřezových témat	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena	
přesahy	
Do: PRV (3. ročník): Člověk a jeho zdraví, TV (2. ročník): Činnosti ovlivňující zdraví Z: TV (1. ročník): Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností, PRV (1. ročník): Člověk a jeho zdraví, TV (2. ročník): Činnosti ovlivňující zdraví	

3. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- **snaží se o pochopení problému ve škole i mimo ni**
 - snaží se svými slovy vystihnout problém a definovat ho
 - pokouší se pochopit podstatu problému
- **uvědomí si problém**
 - je schopen rozpoznat problémovou situaci
 - rozliší závažnost problému
- **snaží se problém řešit samostatně**
 - při řešení problémů projevuje samostatnost
 - využívá minimálně pomoc učitele nebo spolužáků
- **přemýšlí o možných variantách řešení**
 - zvažuje různé způsoby řešení
 - analyzuje vhodnost jejich použití
 - dokáže analyzovat i chybné řešení - poučí se
- **na základě vlastních zkušeností vybere vhodnou variantu řešení**
 - zvolí vhodný způsob řešení přiměřeně věku a schopnostem
- **na základě svých zkušeností objevuje další varianty řešení**
 - pomocí svých zkušeností navrhuje různé postupy k řešení problémů
- **vzhledem ke svému věku je schopen z dostupných zdrojů získat potřebné informace**
 - přiměřeně svému věku a schopnostem dokáže najít potřebné informace
 - využívá pomoci zkušenějších
- **dokáže využít již dříve nabyté zkušenosti**
 - čerpá ze svých zkušeností
- **učí se být zodpovědný za svá rozhodnutí**
 - je si vědom odpovědnosti za své činy
- **učí se kritickému myšlení**
 - snaží se zvládnout kritické myšlení

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- **učí se pozitivnímu postoji k sobě samému**
 - vytváří si schopnosti pro utváření zdravého sebehodnocení
- **učí se sebeovládání**
 - učí se zvládat vlastní emoce
- **aktivně se zapojuje do práce ve skupině**
 - zastává zodpovědně svoji roli ve skupině
- **podílí se na vytváření pravidel skupinové práce**
 - uvědomuje si důležitost dodržování určitých pravidel ve skupině
 - postupně sestavuje pravidla pro společnou činnost a zároveň je schopen je i respektovat
- **navozuje příjemnou atmosféru v kolektivu**
 - svým jednáním a chováním se snaží vytvářet přátelskou atmosféru
- **dodržuje zásady slušného chování v mezilidských vztazích**
 - udržuje pracovní atmosféru ve skupině a uplatňuje v ní zásady slušného chování
- **je schopen poskytnout pomoc a požádat o ni**
 - v případě potřeby pomůže nebo je schopen o pomoc požádat
- **zapojuje se do diskuse**
 - účastní se diskuse

- **učí se spolupracovat**
 - uvědomuje si pozitiva spolupráce

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- **je schopen využít předchozích znalostí a zkušeností**
 - získané znalosti, zkušenosti a dovednosti se snaží uplatnit v běžném životě
- **dodržuje bezpečnost práce**
 - seznamuje se zásadami bezpečnosti práce na jednotlivých pracovištích
 - bezpečně a účinně pracuje s jednotlivými materiály, nástroji a pomůckami
 - dbá pokynů učitele
- **výsledky práce hodnotí v souladu se zadanými požadavky**
 - výsledky práce posuzuje na základě zadaných požadavků

KOMPETENCE K UČENÍ

- **seznámí se s užívanými znaky, termíny a symboly**
 - postupně se seznamuje s běžně užívanými znaky, termíny a symboly v jednotlivých předmětech
- **vhodně je aplikuje v praxi**
 - dokáže je využít v úlohách a v praxi
- **vyhledává v různých pramenech potřebné informace**
 - najde potřebné informace v různých informačních zdrojích (internet, encyklopedie, výukové programy, odborné časopisy, učebnice,...)
- **využívá je efektivně v další práci**
 - dokáže uplatnit získané informace v další činnosti
 - porovnává vhodnost použití informací z různých zdrojů
- **vyhledané informace třídí dle důležitosti a je schopen je logicky propojit**
 - samostatně nebo ve spolupráci s ostatními spolužáky dokáže informace roztrždit a seřadit podle důležitosti a využitelnosti
 - vytvoří z nich souvislý text
- **využívá závěry své práce v praxi**
 - teorii aplikuje v praktických úlohách (pokusech)
 - porovnává souvislosti výsledků své školní práce v různých oblastech
- **uvědomí si vlastní vývoj a nedostatky**
 - dokáže rozeznat vlastní pokrok
 - pokusí se zvážít své nedostatky a najít cestu k jejich odstranění
- **hledá další cesty k osobnímu rozvoji**
 - uvědomuje si rezervy, které má
- **komplexně pohlíží na problém**
 - vytváří si komplexní pohled na přírodní, společenské a kulturní jevy
- **uvědomuje si věci v širších souvislostech**
 - pokouší se dát získané informace do souvislostí s ostatními obory
 - používá dříve naučenou látku (pojmy, pravidla) při zpracování nového učiva
- **učí se vyjadřovat hypotézy týkající se probírané látky**
 - řeší problémy a plánuje samostatnou práci sobě i pro skupinu
 - vyslovuje hypotézy o podstatě jevů či jejich průběhu
- **ověřuje pravdivost hypotéz**
 - na základě získaných informací dokazuje pravdivost hypotéz
- **uvědomuje si použitelnost získaných informací v praktickém životě**
 - zamýšlí se nad možnostmi využití získaných informací v praxi

- **využívá získané poznatky**
 - snaží se závěry své práce využít v praxi

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- **osvojuje si zásady diskuse**
 - učí se zásadám, které je nutno dodržovat při diskusi
- **osvojené komunikativní dovednosti používá k vytváření vztahů**
 - díky svému komunikačnímu umu dokáže navázat vztah
 - získané dovednosti se snaží používat k budování pozitivních vztahů
- **získané dovednosti aplikuje v běžném životě**
 - získané dovednosti zhodnotí v běžném životě
- **orientuje se v různých informačních zdrojích**
 - vyhledává informace z různých zdrojů
 - používá i nové zdroje informací a učí se s nimi pracovat
- **získané informace z různých zdrojů užívá ke komunikaci s okolním světem**
 - na základě získaných informací komunikuje s okolím
- **je schopen naslouchat a porozumět druhým**
 - dokáže vyslechnout ostatní
 - je schopen empatie
- **adekvátně reaguje**
 - jeho reakce na projevy ostatních jsou adekvátní a přiměřené věku
- **pokouší se logicky formulovat a vyjádřit své myšlenky**
 - řadí a vyjadřuje své myšlenky, ústně i písemně
- **snaží se o výstižný, kultivovaný a souvislý projev**
 - volí vhodné výrazy
 - snaží se souvisle a kultivovaně vyjadřovat

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- **uvědomuje si důležitost a význam zákonů a společenských norem**
 - rozeznává základní principy právního systému i společenských norem, svá práva i povinnosti z nich vyplývající
- **orientuje se ve svých právech a povinnostech**
 - vysvětlí význam zákonů a společenských norem pro život ve společnosti
 - dodržuje školní řád
- **je schopen přijímat názory druhých**
 - chápe důležitost tolerance a pochopení
 - uznává právo ostatních na vlastní názor
- **učí se empatii**
 - vytváří si schopnost vcítit se
- **adekvátně reaguje na danou situaci**
 - přiměřeně věku vhodně posoudí danou situaci
- **je schopen podle svých možností poskytnout pomoc**
 - v rámci svých možností se pokusí pomoci
- **staví se negativně k hrubému zacházení vůči sobě i ostatním**
 - vystupuje proti jakékoliv formě násilí
 - zastává se slabších spolužáků
 - odmítá hrubé jednání

- **vhodným způsobem čelí fyzickému i psychickému násilí**
 - dokáže se bránit násilí namířenému nejen proti sobě, ale i proti ostatním
 - uvědomuje si postupy, kterými je třeba řešit případné fyzické či psychické násilí
- **uvědomuje si důležitost našich tradic a kulturního i historického dědictví**
 - vnímá pozitivně kulturu a tradice
 - chápe hodnotu tradic a kulturního i historického dědictví našeho národa
- **má kladný vztah k umění**
 - vytváří si pozitivní přístup k umění
- **orientuje se v základních ekologických a environmentálních problémech**
 - uvědomuje si současné ekologické a environmentální problémy a důležitost jejich řešení
- **přispívá k ochraně životního prostředí**
 - chrání životní prostředí
- **aktivně se zúčastňuje kulturních akcí**
 - zapojuje se do společenského života
 - účastní se různých kulturních akcí odpovídajícím jeho věku

MÍSTO, KDE ŽIJEME	
výstupy	učivo
• vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí <u>Školní výstupy</u> Žák: - orientuje se v jednoduchém plánu známého okolí - dokáže vyznačit místo svého bydliště a školy v jednoduchém plánu - pojmenuje nejdůležitější části a budovy ve své obci - ukáže a vyznačí cestu na určené místo - ve svém okolí rozlišuje možná nebezpečí (místa, věci, činnosti, ...) • začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) <u>Školní výstupy</u> Žák: - dokáže začlenit svou obec do příslušného kraje - pozoruje změny v nejbližším okolí - rozlišuje činnosti zlepšující a zhoršující životní prostředí	Název obce a jejích částí Poloha obce v krajině, její začlenění k příslušnému kraji Orientace v jednoduchém plánu obce a jejího okolí Typy krajiny (rovina, pahorkatina, hory, ...) Ochrana životního prostředí
pokrytí průřezových témat	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy	

přesahy	
Do: VL (4. ročník): Místo, kde žijeme Z: PRV (2. ročník): Místo, kde žijeme, ČJL (2. ročník): Psaní velkých písmen, ČJL (3. ročník): Slohová výchova, ČJL (3. ročník): Velká písmena	
LIDÉ KOLEM NÁS	
výstupy	učivo
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi <u>Školní výstupy</u> Žák: - zná příbuzenské vztahy v rodině - seznamuje se s biologickou a sociální funkcí rodiny - na základě zkušeností nebo situační hry popíše rodinnou atmosféru - formou hry poznává role jednotlivých členů rodiny a vztahy mezi nimi odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností <u>Školní výstupy</u> Žák: - rozlišuje různé pracovní činnosti a povolání - uvědomuje si důležitost různých povolání - rozpozná dobrou a špatnou práci - oceňuje výsledky lidské práce projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům <u>Školní výstupy</u> Žák: - uvědomuje si přirozené odlišnosti spolužáků - snaží se chápat všechny spolužáky jako sobě rovné - osvojuje si způsoby přátelského chování ke spolužákům, snaží se předcházet negativním projevům chování - uplatňuje základní společenská pravidla chování mezi spolužáky	Příbuzenské vztahy v rodině Funkce rodiny, rodinná atmosféra Role členů rodiny a vztahy mezi nimi Druhy pracovních činností a povolání a jejich význam Rozlišení kvality práce Ohodnocení a ochrana výsledků práce Pracovní režim, doba práce a odpočinku Přirozená podobnost a odlišnost lidí Vztahy mezi lidmi Základní společenská pravidla chování
pokrytí průřezových témat	
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Poznávání lidí	

přesahy	
Do: ČJL (3. ročník): Čtení a literatura, VL (4. ročník): Lidé kolem nás Z: ČJL (2. ročník): Psaní velkých písmen, PRV (2. ročník): Lidé kolem nás	
LIDÉ A ČAS	
výstupy	učivo
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti <u>Školní výstupy</u> Žák: - zná základní jednotky času a dokáže je využít v praxi - orientuje se v kalendáři - sleduje některá významná data v kalendáři - sestaví si časový rozvrh dne - poznává výhody pravidelnosti v denním režimu - chápe rozdíl mezi dějem v minulosti, v přítomnosti a v budoucnosti pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu <u>Školní výstupy</u> Žák: - seznamuje se s kulturními a historickými památkami v okolí - pojmenuje některé významné události regionu uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost <u>Školní výstupy</u> Žák: - uvědomuje si rytmus života (fáze života od narození do stáří) a časové vztahy v životě (vrstevníci, mladí, dospělí, staří) - na základě dobových obrázků a fotografií jednoduše popíše život v minulosti - na příkladech uvede rozdíly mezi životem lidí v minulosti a v současnosti - zná některé tradice a zvyky z minulosti, které se dochovaly do současnosti	Orientace v čase Práce s kalendářem Stanovení časového rozvrhu dne Vhodná délka pravidelných činností denního režimu Rozdíly mezi minulostí, přítomností a budoucností Kulturní a historické památky v okolí Některé historicky významné události regionu Historické tradice a zvyky Rytmus života a časové vztahy v životě

přesahy	
Do: VL (4. ročník): Lidé a čas Z: PRV (2. ročník): Lidé a čas, ČJL (3. ročník): Slohová výchova	
ROZMANITOST PŘÍRODY	
výstupy	učivo
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě <u>Školní výstupy</u> Žák: - rozlišuje přírodniny živé a neživé - jednoduše vysvětlí základní význam vody, vzduchu, světla, tepla a půdy pro život na Zemi - seznámí se s některými druhy nerostů a hornin, s jejich výskytem a využitím - roztřídí některé známé živočichy a rostliny podle určujících znaků - uvede nejznámější rostliny a živočichy vyskytující se v obci a jejím okolí - vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými skupinami zvířat a rostlin provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů <u>Školní výstupy</u> Žák: - seznamuje se s vlastnostmi látek - určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti na základě pozorování a pokusů - při pokusech užívá jednoduché měřicí pomůcky a dodržuje zásady bezpečnosti - dokáže změřit základní veličiny (délku, hmotnost, objem, teplotu, čas) - zná základní jednotky pro měření daných veličin	Základní podmínky pro život na Zemi Seznámení s některými druhy nerostů a hornin Živá příroda: základní rozdělení živočichů a rostlin podle určujících znaků, příklady živočichů a rostlin v obci a jejím okolí Neživá příroda: vlastnosti látek, jejich pozorování a jednoduché pokusy s nimi Základní jednotky pro měření délky, hmotnosti, objemu, teploty a času
pokrytí průřezových témat	
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí	
přesahy	
Do: PŘV (4. ročník): Rozmanitost přírody, PŘV (5. ročník): Rozmanitost přírody Z: PRV (2. ročník): Rozmanitost přírody, M (3. ročník): Závislosti, vztahy a práce s daty ČJL (3. ročník): Slohová výchova	

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	
výstupy	učivo
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví <u>Školní výstupy</u> Žák: - zná základní části lidského těla - seznamuje se se základními částmi kostry - pojmenuje nejdůležitější vnitřní orgány - vyjmenuje lidské smysly a jednoduše popíše jejich význam - uplatňuje základní návyky osobní hygieny - chápe důležitost vhodného chování a činností pro zdraví člověka (dostatečný spánek, odpočinek, aktivní pohyb, pobyt na čerstvém vzduchu ...) - uvědomuje si vliv stravy na zdraví - rozpozná obvyklé příznaky běžných nemocí a včas o nich informuje dospělé, při nemoci dodržuje pokyny rodičů dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných <u>Školní výstupy</u> Žák: - dbá na dodržování zásad bezpečného chování při různých činnostech - uvědomuje si možná nebezpečí při zacházení s běžnými nástroji a přístroji - snaží se vědomě chránit zdraví své i ostatních - zná základy první pomoci při ošetření drobných poranění - chápe zdravotní rizika tabáku a alkoholu, nápojů a pochutin obsahujících kofein a jiné návykové látky; nebezpečí léků užívaných bez vědomí rodičů nebo lékaře	Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince Zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena Lidské smysly Zásady zdravého stravovacího a pitného režimu Běžné příznaky nemocí a chování nemocného Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku Procvičování dovednosti přivolat pomoc dospělých nebo policie Seznámení s nebezpečím užívání některých návykových látek Nácvik vhodného chování při styku s neznámým člověkem Způsoby odmítání různých návrhů od cizích osob Základní pravidla silničního provozu a jeho možná nebezpečí Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

• chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek <u>Školní výstupy</u> Žák: - uvědomuje si existenci lidí, kteří jsou schopni záměrně ublížit jinému člověku - seznamuje se s nácvikem vhodného chování při snaze neznámého člověka o navazování kontaktu - osvojuje si rozhodné způsoby odmítání různých návrhů a lákání cizími osobami - procvičuje se v dovednosti přivolat pomoc dospělého a policie • uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu <u>Školní výstupy</u> Žák: - zná základní pravidla bezpečnosti silničního provozu (chůze po chodníku, přecházení vozovky,...) - uvědomuje si nebezpečí nevhodného chování v dopravě • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech <u>Školní výstupy</u> Žák: - seznamuje se s různými druhy mimořádných událostí - formou modelových situací se učí vhodně reagovat při vzniku mimořádné události	
pokrytí průřezových témat	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena	
přesahy	
Do: PRV (4. ročník): Člověk a jeho zdraví, TV (3. ročník): Činnosti ovlivňující zdraví Z: TV (2. ročník): Činnosti ovlivňující zdraví, PRV (2. ročník): Člověk a jeho zdraví TV (3. ročník): Činnosti ovlivňující zdraví	